

קוֹנְטֵרַס

דֶּרֶךְ הַחַיִּים

מַגֵּלָה יַעֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת עַל דֶּרֶךְ הַחַיִּים, וְאִיךָ
שִׁיכוֹלִים לְהַצְלִיחַ בְּזֶה הָעוֹלָם בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין
בְּרוּחָנִיּוֹת.

*

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוֹז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה
רַבִּי נַתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלָב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר כָּל אָדָם
צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְסַדֵּר לְעַצְמוֹ
דְּרֵךְ בַּחַיִּים, וְאִז יֵלְכוּ לוֹ כָּל הַחַיִּים
בְּדֵרֶךְ אַחֲרַת לְגַמְרֵי, כִּי בְּלִי סֵדֶר,
אֵין לוֹ שׁוֹם דְּרֵךְ בַּחַיִּים כָּלֵל.

(אמרי מוהר"א"ש, חלק ב', סימן תקפז)

קוֹנְטֵרַס

דֶּרֶךְ הַחַיִּים

א.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם
עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם מִשְׁבָּרִים
וְגַלִּים, וְכָל מִינֵי סִפְקוֹת וּבִלְבוּלִים בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין
בְּרוּחָנִי, וְאֵינוֹ יָכוֹל לִתֵּן יַעֲצוֹת לְנַפְשׁוֹ, וְהַרְבֵּה
פְּעָמִים הוּא מִמָּשׁ אָבוֹד, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת
וְאֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וְכָל זֶה בָּא מִחֲמַת שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ
מִהַצְדִּיק הָאֵמֶת שְׂבִדוֹר, הַמְּגַלָּה וּמְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם הָיָה זוֹכֵה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו,
הָיְתָה לוֹ דֶּרֶךְ בַּחַיִּים, לֵידַע אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה
הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנֵי, אֲשֶׁר
הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא גֹשֶׁר הַמְּגִשֵׁר בֵּין שְׁנֵי עֲבָרִים,
מִבְּטָן אִמּוֹ לְבֶטֶן הָאֲדָמָה, וְהַהֲכָרַח לַעֲבֹר אֶת זֶה

הָעוֹלָם, אִם אַתָּה כֵּן רוֹצֶה אוֹ אִם אַתָּה לֹא רוֹצֶה,
הַחַיִּים מִמְּשִׁיכִים, אִךְ הָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְשִׁית עֲצוֹת
לְנַפְשׁוֹ מִה לַעֲשׂוֹת, וְהֵיכֵן לְלַכֵּת וְאֵל מִי לְפָנוּת,
וּמִכָּל זֶה בָּאִים לוֹ כָּל הַסְּפִקוֹת וְהִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת
וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וְהַמְּרִיבוֹת וְהַמְּחַלְקֵת וְהַבְּלוּבִלִים,
וְכָל מִה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּזֵה הָעוֹלָם — מְלַחְמוֹת
וְרִצְיָחוֹת וְהַפְּסָדִים וְעֲגָמַת נַפֶּשׁ, וְכָל מִינֵי צָרוֹת
וּמִכְאוּבִים, מִשְׁבָּרִים וּגְלִים, הַכֹּל מִפְּנֵי הַעֲלָמַת
וְהַסְּתָרַת הַצְּדִיק הָאֱמֵת שְׁבִדוֹר הַזֶּה, וְכִשְׁאָדָם זוֹכֶה
לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֵת שְׁבִדוֹר הַזֶּה, וּמִתְחַזֵּק
בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ, אִזְ הַצְּדִיק הָאֱמֵת מוֹלִיךְ אוֹתוֹ
בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים, וּמְכַנֵּס בּוֹ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת
אִיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְאִיךְ לְהַגִּיעַ אֶל
מְחוּז חֻפְצוֹ בְּשָׁלוֹם, כִּי הַצְּדִיק הָאֱמֵת מְלַמֵּד אֶת
כָּל אֶחָד מִמְּקַרְבָּיו, אִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי מַצָּבִים
שְׁעוֹבָרִים עָלָיו, וְהֵיכֵן לְלַכֵּת, כִּי מֵאִיר בּוֹ אֱמֵת
מְצִיא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמַגִּלָּה לוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו
יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְעַקֵּר הָעֲצָה הִיא רַק לְדַבֵּר אֵלָיו
יִתְבַּרֵּךְ, וּבְוַדָּאֵי עַל זֶה צְרִיכִים מְלַמֵּד הַגּוֹן, שֶׁהוּא
הַצְּדִיק הָאֱמֵת שִׁיגְלָה לוֹ אֶת הַדֶּרֶךְ אִיךְ לְדַבֵּר עִמוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
יֵשׁ לוֹ כָּל מִינֵי חִלְשׁוֹת הַדַּעַת, כִּי בְּכָל פַּעַם עוֹשֶׂה

התחלה חדשה, ולבסוף נופל, ועל-כן ההכרח להתקרב אל הצדיק האמת, שיראהו את הדרך איך לדבר עמו יתברך ולא להתיאש, ואפלו שקורה עמו מה שקורה ונופל למקום שנופל, עם כל זאת יעשה בכל פעם התחלה חדשה, והלמוד הזה מלמד הצדיק האמת את תלמידיו; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לעשות כל מיני פעולות שבְּעוֹלָם לחפש ולבקש, עד שתזכה למצא את הצדיק האמת שבדור הזה, אשר הוא ילמד אותך איך לעבר את זה העולם בשלום, ואיך להחיות את עצמך בכל מה שעובר עליך, והוא ילמד אותך את "דרך החיים", כי אי אפשר לקבל דרך בחיים כי אם על-ידי הצדיק האמת; ועל-כן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל בזה העולם, ויודע שחסר לו הרבה, ועל-ידי שיוודע שחסר לו, ישתוקק ויכסף להתקרב אל הצדיק האמת, והוא יורהו את "דרך החיים"; אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך לבו, ומחפש ומבקש תמיד אחר הצדיק האמת, עד שזוכה למצא אותו, והוא יוליכהו ויניחהו על "דרך החיים" האמתית, אשרי לו!

ב.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר עָקַר
הַחַיִּים הָאֲמֵתִיִּים, חַיִּים אֲרַכִּים, חַיִּים נְצַחִיִּים, הוּא
רַק כְּשֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה
חֲדָשָׁה, כִּי זֶה הָעָקָר בְּזֵה הָעוֹלָם — לַעֲשׂוֹת בְּכָל
פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כְּאִלּוֹ עֵדִין לֹא הַתְּחִיל כָּלֵל,
וּבְאֵמֶת לְפִי גִדְלָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר לְגִדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר,
עֵדִין לֹא הַתְּחִלְנוּ כָּלֵל, וְרַב הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים
וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי-אָדָם, הֵם רַק מִחֲמַת
שְׁנוּפֵל לְבַחֲיַנַּת זְקָנָה, שְׁנוֹזְדֵקֵן בְּחֻטְאָיו וּבַעֲוֹנוֹתָיו
וּבַמְרִירוֹתָיו וּבַצָּרוֹתָיו, וְנִדְמָה לוֹ, כְּאִלּוֹ אָבֵד מְנוּס
וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, שְׁמֶשֶׁם נִמְשָׁכוֹת כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים
וְהַבְּלוּלִים וְהַמְנִיעוֹת וְהַמְרִיבוֹת וְהַמְחַלְקֵת
וְהַמְלַחְמוֹת, שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֵה
הָעוֹלָם, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, עַד שְׁנִדְמָה
לוֹ כְּאִלּוֹ הוּא זָקֵן, וּכְאִלּוֹ הוּא כְּבָר אֶף פַּעַם לֹא
יֻכַּל לְצֵאת מִהַפֶּח הַיָּקוּשׁ שֶׁנִּתְפַּס בּוֹ, אֲבָל תִּכְף-
וּמָיִד כְּשֶׁאָדָם מְחַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ, וְעוֹשֶׂה בְּכָל פַּעַם
הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, זֶה עָקַר הַחַיִּים, וְזֶה עָקַר אֲרִיכוֹת
הַיָּמִים שֶׁל הָאָדָם; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר,
לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתִשְׁכַּח אֶת

הָעֶבֶר לְגַמְרֵי, כְּאֵלוֹ אֵין לָךְ עֶבֶר כָּלֵל, וְעַל-יַדֵּי-זֶה
 תְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ,
 וּבְזֶה תִּלְוֶיָה כָּל הַצְּלַחַת הָאָדָם בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין
 בְּרוּחָנִיּוֹת, וְכָל אֵלוֹ שֶׁהַצְּלִיחוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, הִיָּה
 דִּיקָא עַל-יַדֵּי שֶׁהִרְגִּילוּ אֶת עֲצָמָם לְשִׁכְחַת אֶת כָּל
 הָעֶבֶר שְׁלָהֶם, וְעָשׂוּ בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה,
 וְעַל-יַדֵּי-זֶה גָּדְלוּ וְהַצְּלִיחוּ; עַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבֵי,
 בְּנֵי הַיִּקָּר, לְשִׁכְחַת כָּל מָה שֶׁעֶבֶר עָלֶיךָ עַד עַכְשָׁו,
 וְאֵף שֶׁזֶה דְּבָר מְאֹד קָשָׁה, כִּי מֵרַב הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים
 וְהַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, קָשָׁה וְכָבֵד
 לָךְ לְהַסִּיחַ דַּעְתְּךָ, כִּי כּוֹאֵב לָךְ מְאֹד מְאֹד מָה שֶׁקָּרָה
 אִתְּךָ, עִם כָּל זֹאת אִם אַתָּה רוֹצֶה לְזַכּוֹת אֶל "דֶּרֶךְ
 הַחַיִּים" הָאֲמִתִּית וְהַנְּצַחִית, עָלֶיךָ לְהִרְגִּיל אֶת
 עֲצָמְךָ לְשִׁכְחַת אֶת הָעֶבֶר, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה,
 וְאִז אִם תִּהְיֶה חֹזֵק בְּזֶה, תִּכְנַס אֶל "דֶּרֶךְ הַחַיִּים"
 הָאֲמִתִּית, וְתִצְלִיחַ דְּרַכְךָ, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשָּׂם דְּבוּרִים
 אֵלוֹ בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ג.

צָרִיךְ שִׁתְּדַע, אֶהוּבֵי, בְּנֵי הַיִּקָּר, אֲשֶׁר עָקַר
 "דֶּרֶךְ הַחַיִּים" בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה

הַקְדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַשְׁתַּדֵּל, שְׂכַל חַיִּיךָ יִתְנַהֲגוּ
רַק עַל-פִּי דְרָכֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי תוֹרַתְנוּ הִיא
תּוֹרַת חַיִּים, אֲשֶׁר נִתְּנָה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּסִינַי מִפִּי
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, וְעַלִּינוּ לְסַלֵּק אֶת דַּעְתָּנוּ
וְחַכְמַתְנוּ וְדַמְיוֹנֵנוּ לְגַמְרֵי, וּלְקַבֵּל אֶת כָּל דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא "דֶּרֶךְ הַחַיִּים"
הָאֲמֵתִית, וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְחַיּוֹת אֶת חַיִּיךָ,
חַיִּים עֲרֵבִים וּמְתַקִּים, עָלֶיךָ לְמָסוֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְקַיֵּם
אֶת דְּבָרֵי תוֹרַתְנוּ הַקְדוּשָׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּלְךָ בְּ"דֶרֶךְ
הַחַיִּים", כִּי בְּלִי הַתּוֹרָה אֵין הַחַיִּים נִקְרָאִים חַיִּים
כָּלֵל, וְאֲדַרְבָּה אֵין לָךְ עוֹד מָוֶת כְּמוֹ מִי שֶׁעוֹקֵר אֶת
עֶצְמוֹ מִהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן; וְעַל-כֵּן
רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה, וְכֵן תִּקְיִים אֶת מְצוּוֹת תוֹרַתְנוּ הַקְדוּשָׁה,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּלְךָ בְּ"דֶרֶךְ הַחַיִּים", וְתִצְלִיחַ דְּרָכְךָ,
וּבְכָל מְקוֹם שֶׁרַק תִּשְׁמַע דְּבַר תּוֹרָה, תַּעֲשֶׂה אֲזַנְךָ
כְּאֶפְרָכֶסֶת, וְתִשְׁמַע וְתִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב בְּדְבָרֵי הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה שֶׁשָּׁמַעְתָּ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּאֻמָּר
בְּתוֹרַתְנוּ הַקְדוּשָׁה, אֲבָל בְּמְקוֹם שֶׁתִּשְׁמַע לְדַבֵּר נֶגְדַּ
דַּעַת תוֹרַתְנוּ הַקְדוּשָׁה, תִּבְרַח מִשֵּׁם כְּמוֹ שְׂבוֹרְחִים
מֵאֵשׁ, כִּי זֶה עֵקֶר דֶּרֶךְ הַמָּוֶת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וּמְכַל
שְׂכֵן שְׂצָרִיכִים לְבָרַח מִכָּל מִינֵי מִינִים וְאֶפִיקוֹרְסִים

הַכּוֹפְרִים בְּמַצִּיאוֹת הַיְיָ הַבְּרוּךְ הוּא, וְאֵינָם מִתְבַּיְשִׁים לְדַבֵּר כָּל־פִּי מֵעַלָּה, עָלֶיךָ לְדַעַת שֶׁהֵם רָשָׁעִים מִסְטֵרָא דְעַרְב רַב, וְהֵם לֹא מֵעַם יִשְׂרָאֵל, רַק נִתְעַרְבוּ בְּמִשְׁךְ הַדּוֹרוֹת בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם, כִּי לֹא יִדְבַר אָדָם נִגְדוֹ יִתְבַּרְךָ, חַס וְשָׁלוֹם, אֲלֵא אִם הוּא בָּא מֵעַרְב רַב, וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצִּיל אֶת עַצְמְךָ וְאֶת אֲשֶׁתְךָ וְיִלְדֶיךָ וְאֶת כָּל מִשְׁפַּחְתְּךָ, רְאֵה לְבָרַח מִרָשָׁעִים אֲרוּרִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר מִדְּבָרֵים בְּרִישׁ גְּלִי נִגְדוֹ יִתְבַּרְךָ וְנִגְדוֹ כָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְעוֹקְרִים אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמַחֲלִילִים אֶת קְדוּשָׁתָהּ, תִּדְעַ שֶׁהֵם הֵם הַרָשָׁעִים הַכְּלָבִים מִסְטֵרָא דְעַרְב רַב, שֶׁנִּתְעַרְבוּ בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וְתִבְרַח מֵהֵם, כִּי יִדְרְכֵהֶם הֵם יִדְרְכֵי מוֹת, לֹא־כֵן מִי שֶׁזּוֹכֶה לְסַלֵּק אֶת דַּעְתּוֹ וְחֻכְמָתוֹ וּבִינָתוֹ לְגַמְרֵי, וְזוֹכֶה לְהֶאֱמִין בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמִבְטֵל אֶת שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ לְגַמְרֵי, אֲזִי יִצְלִיחַ דֶּרְכּוֹ, כִּי רַק זֶה הִיא "דֶּרֶךְ הַחַיִּים" — כְּשֶׁזּוֹכֶה לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְלִהְפֹּךְ — מִי שֶׁרְחוֹק מֵאֱמוּנָה, הוּא נִמְצָא, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּשָׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמַתְחַתִּיו, וְרַחֲמָנוֹת גְּדוּלָּה עָלָיו; וְלִכֵּן רְאֵה, אֶהוּבֵי בְּנֵי הַיָּקָר, לְבַחֵר בְּ"דֶרֶךְ הַחַיִּים", שֶׁהִיא דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתַתְּמִיד בְּכָל יוֹם

בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּתְקִים אֶת מְצוּתֶיהָ,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכּוֹן לְבָרְךָ יְהוָה וּבְטוֹחַ שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ
 בְּ"דֶרֶךְ הַחַיִּים", וּמִכָּל שֶׁכֶּן שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לְהַבְדִּיל
 וּלְפָרֵשׁ אֶת עֲצָמָךְ לְגַמְרֵי מְרַשְׁעִים אַרְוָרִים
 הַמְדַבְּרִים נֶגְדוֹ יְתַבְרַךְ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 תִּצְלִיחַ דְרַכְךָ; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְכַנִּים דְּבָרִים אֵלָיו בְּלִבּוֹ,
 וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ד.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר בְּזָה הָעוֹלָם
 אֵין שׁוּם תַּעֲנוּג שָׁלֵם כָּלֵל, כִּי בְּכָל פַּעַם יִחְסְרוּ לוֹ
 דְּבָרִים אַחֲרִים, אֲפִלוּ שֶׁכָּבַר יְהוָה לוֹ הַכֹּל, תָּמִיד
 יִחְסַר לוֹ מִשְׁהוּ אַחַר, כִּי עֵקֶר הַתְּכֵלִית בְּזָה הָעוֹלָם
 הִיא רַק לְזָכוֹת לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ
 יְתַבְרַךְ, כִּי הַשְּׁלֵמוֹת הִיא רַק אֲצִלוֹ יְתַבְרַךְ, וְעַל-כֵּן
 בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם מִשְׁתוֹקֵק רַק אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְנִמְשָׁךְ רַק
 אַחֲרָיו יְתַבְרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
 חַיִּים מִחֵי הַחַיִּים, וְאִז יִצְלִיחַ דְרַכּוֹ, לֹא-כֵן כְּשֶׁאָדָם
 עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, מִמְּנוֹ יְתַבְרַךְ, אִז אֵין
 לוֹ שׁוּם שְׁלֵמוֹת, וְתָמִיד חָסֵר לוֹ מִשְׁהוּ אַחַר, וּמְרִים
 וּמְרוּרִים לוֹ הַחַיִּים; וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר,

לְשׁוֹב עֵצְמוֹ בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאִם
 שְׂכָר עֲבָרָתוֹ עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּן,
 וְעָשִׂיתָ כְּכֹר מֵהַשְּׁעָשִׂיתָ, עַד שֶׁנִּתְמַרְרוּ חַיִּיךָ, וּמְרִים
 לְךָ מְאֹד הַחַיִּים, וְאִין לְךָ מְקוֹם הֵיכָן לְפָנוּת וְלִילָךְ,
 תִּדַע כִּי אִם תִּחְזֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, הוּא יִקְבֹּלְךָ בְּאַהֲבָה,
 הַעֲקֹר רְאֵה לְסֵלֶק אֶת דַּעְתְּךָ וְאֶת חֲכֻמָּתְךָ הַמְדַמִּית
 לְגַמְרִי, וּבֹא תְּבֹא אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּשִׂיחָה וּבִתְפִלָּה,
 וְתִרְגֵּל אֶת עֲצֻמָּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה
 רְגִיל בָּהּ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר
 עָלֶיךָ בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת כַּאֲשֶׁר יִדְבֹּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ,
 אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא תְּפִלַּת הַמְּשִׁיחַ — "הַתְּבוּדוֹת",
 אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר וּמְסַפֵּר אֵלָיו
 יִתְבַּרֵּךְ הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה שְׂאִין כְּמוֹהָ,
 כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא כְּלִי לְהַמְשִׁכַת הַחַיִּים,
 רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְזֶה שְׂתֵהִיָּה חֲזָק
 לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְדַּכֵּךְ מִחֶךָ וְיִטְהַר
 לְבָבְךָ, וְיִתְיַשֵּׁב מִחֶךָ בְּיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, וְתִזְכֶּה
 לְטַעַם מְטַעַם הַחַיִּים הָאֲמִתִּים; אֲשֶׁר מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ
 אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאִינוֹ רוֹצֵה כְּכֹר שׁוֹם דְּבָר רַק אֶת
 הַקְּדוּשָׁת-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצֻמוֹ, שְׂאִז יִזְכֶּה לִילָךְ בְּ"דְרֵךְ
 הַחַיִּים" הָאֲמִתִּית, כִּי בְּלִי הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְלִי
 לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, תִּדַע שֶׁתְּמִיד יִחַסֵּר

לָךְ, כִּי כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא חֲסָרוֹנוֹת, וְעַל-כֵּן כָּל
 מִי שְׁנָעַתָּק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְשׁוֹכַח מִמְּנוֹ
 יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה חֲסֵר לוֹ הַרְבֵּה מְאֹד, וּמְרִים
 וּמְרוּרִים לוֹ כָּל הַחַיִּים, וְהוּא תָּמִיד בְּמְרִיבוֹת
 וּבְמִלְחָמוֹת וּבְסִכּוּסִיּוֹת וּבְכּוֹפּוּחִים עִם זֻלְתּוֹ, לֹא-כֵן
 כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וְרוֹצֵה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ רַק אֶת חַי הַחַיִּים,
 שֶׁהוּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא
 יָכוֹל לְעֵבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם עַל-פִּי "דֶּרֶךְ הַחַיִּים"
 הָאֱמֵתִית, וַיִּצְלִיחַ אֶת דְּרָכּוֹ, וַיְהִי טוֹב לוֹ כָּל
 הַיָּמִים.

ה.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר עָקַר
 שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן שֶׁל כָּל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק
 כְּפִי הַתּוֹרָה שְׁלוּמֵד וְהַמְצוּוֹת וְהַמְעֲשִׂים הַטּוֹבִים
 שֶׁמִּסְגַּל לוֹ בְּחַיָּיו, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה אַחֲר־כֶּף
 כְּשֶׁיֵּצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם בְּעֵת מִיתָתּוֹ, שֶׁאֵז נִשְׁמָתּוֹ עוֹלָה
 לְמַעְלָה, וְגוֹפּוֹ יוֹרֵד לְאָרֶץ, שְׁנַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ
 עֲרֵבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ,
 וְנִשְׁמָתּוֹ מִתְעַנֶּגֶת בְּנַעַם זִיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי

הגוף הוא תכלית הגשם והנשמה היא תכלית הרוחני, והקדוש-ברוך-הוא שתפם בזה העולם — הגוף הגשמי והנשמה הרוחנית, והם שניהם מחברים ומיחדים ומשלבים יחד, ועל-כן כל זמן שאדם חי הוא נמצא בנסיונות קשים ומרים מאד, כי הגוף הוא מלא עביות וחומריות וגשמיות, ונמשך תמיד אל החשך והשקר, והנשמה תמיד נמשכת אל רוחניות, אל האור והחיים האמתיים, וזה אשר מפריד בין האדם, שאינו זוכה לישוב הדעת, כי הגוף מושך אותו למדותיו ולתאוותיו הרעות, והנשמה מושכת אותו אחר רוחניות חיות אלקותו יתברך, אבל כשאדם זוכה ומקרב את עצמו אל הצדיק האמת שבדור, אשר הוא כבר עבד את גופו, עד שזככו לגמרי, עד שגם גופו נעשה בחינת נשמה, כי הצדיק כל-כך מתנגע בעבודת השם יתברך ימים ושנים, עד שזוכה לטהר ולקדש את גופו, עד שגם גופו נעשה כלי לנשמה, והנשמה מאירה כל-כך בתוך הגוף, שגם הגוף נעשה חלק מהנשמה, ואז כשזוכים להתקרב אל צדיק אמת כזה, על-ידי-זה הצדיק האמת מכניס בו גם-כן "דֶּרֶךְ הַחַיִּים" האמתית, ומכניס בו כל-כך הרבה חזוק, שמחזק ומאמץ אותו,

שְׁלֵבֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, אֲפֹלוּ שְׁכָבָר עָשָׂה מֵה
שְׁעָשָׂה, וְאֲפֹלוּ שְׁנַת־לְכִלְךָ כְּמוֹ שְׁנַת־לְכִלְךָ, וְאֲפֹלוּ
שְׁכָבָר מִנַּח בַּעֲשָׂרָה כְּתָרִין דְּמִסְאַבוּתָא, עִם כָּל זֹאת
עֲדִין אָסוּר לְהִתְיַאֵשׁ כָּלֵל, כִּי עֲדִין רַחֲמֵי יִתְבַּרְךָ
מְרַבִּים עָלָיו, וְאִם יִהְיֶה חֲזָק וְאֲמִיץ בַּעֲבוּדָה
הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת — לְהִיּוֹת חֲזָק וְאֲמִיץ אֶצֶל הַצַּדִּיק
הָאֱמֵת, אֲזִי בּוֹדְאֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֵת יָאִיר גַּם בּוֹ אֶת
אֲמִתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְיִהְיֶה טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים,
עַד שְׁגִם הוּא יִהְיֶה נֹעֵשׂה כְּלִי לְהַמְשִׁכַת חַיּוֹת
הַנְּשָׁמָה, וְיִזְכֶּה בְּזֶה הָעוֹלָם אֶל "דָּרֶךְ הַחַיִּים"
הָאֱמֵתִית, שֶׁהִיא — לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי
בְּאֱמֵת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם נִמְצָא בְּסִפְנֵי גְדוּלָה
מְאֹד, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא קְלָפוֹת וְהַסְתָּרוֹת, מְלֵא
רַע, מְלֵא רְשָׁעִים הַמְכַסִּים וְהַמְסַתִּירִים וְהַמְעַלְיָמִים אֶת
אֲמִתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה
וְהַנְּסִיוֹן, לְזֹאת אִם הָאָדָם נִמְשָׁךְ אַחַר אַנְשֵׁי הָעוֹלָם,
עַל-יְדֵי-זֶה בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן נִכְנָסֶת בּוֹ כְּפִירוֹת
וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, עַד שְׁגִם הוּא כּוֹפֵר בְּכֹל, רַחֲמָנָא
לִישְׁזַבֵּן, וְעוֹבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי מוֹת, כִּי כָּל-כֶּף
מָרִים לוֹ הַחַיִּים, עַד שֶׁהוּא מְקַלֵּל אֶת יוֹם לִידָתּוֹ,
וְרוֹצֵה רַק לְהִתְאַבֵּד מֵרַב מְרִירוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, לֹא-כֵן
כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת הַדְּבוּק

בְּחַי הַחַיִּים, בְּעוֹדוֹ בְּגוֹפוֹ הַגִּשְׁמִי כָּבֵד מִמְּשִׁיךְ עַל
 עֲצָמוֹ הָאֲרֶת זִיו חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵז גַּם
 הַצְּדִיק יֵאִיר בּוֹ אֶת הָאֹר הַנִּפְלָא הַזֶּה אֲשֶׁר זֹהִי
 "דֶּרֶךְ הַחַיִּים" הָאֲמֵתִית; עַל-כֵּן רְאֵה, בְּנֵי הַיָּקָר,
 לְבָרַח עֲכָשׂוּ אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת שְׂבִדוֹר הַזֶּה וְתִתְחַבֵּר
 אֵלָיו, וְתִלְמַד אֶצְלוֹ, עַד שְׂיֵאִיר גַּם בְּךָ אֶת אֲמֵתֵת
 מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂבְּעוֹדֶךָ בְּתוֹךְ גּוֹפְךָ הַגִּשְׁמִי
 וְהַחֹמְרִי הָעֵב וְהַגַּס וּבְתוֹךְ לְכֻלּוֹךְ תְּאֻוֹתֶיךָ
 וּמְדוּתֶיךָ הָרְעוֹת, גַּם שָׁם יֵאִיר בְּךָ אֶת אֲמֵתֵת
 מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְגַם שָׁם יִקְשֶׁר אוֹתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 אֲשֶׁר זֹהִי עֲבוֹדַת הַצְּדִיק הָאֲמֵת; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאֵינּוּ
 מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל רַק מְחַפֵּשׂ בְּכָל יוֹם וּבְכָל
 לַיְלָה אַחַר הַצְּדִיק הָאֲמֵת, עַד שְׂזוֹכָה לְמַצֵּא אוֹתוֹ,
 כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לְעֵבֵר אֶת זֶה
 הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, כִּי מֵרַב הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים
 וְהַמְרִירוֹת וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת שְׂעוֹבְרִים עַל בְּנֵי-אָדָם,
 הֵם מְאֻבְדִים אֶת טוֹבוֹתֵיהֶם בַּיָּדִים, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי
 שְׂזוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת בְּאֲמֵת, אֲשֶׁר
 הוּא יוֹרֵהוּ אֶת "דֶּרֶךְ הַחַיִּים", וְעַל יָדוֹ יִצְלִיחַ בְּכָל
 אֲשֶׁר יִפְנֶה; אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא!

ו.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר הִקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת בְּכָל עֵת, וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ
 בְּכָל יוֹם מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וְאֵין יוֹם דּוּמָה לְחִבְרוֹ
 וְאֵין שָׁעָה דּוּמָה לְחִבְרָתָהּ, כִּי יֵשׁ שְׁנוּיִים גְּדוֹלִים
 בְּכָל יוֹם וַיּוֹם וּבְכָל שָׁעָה וְשָׁעָה בֵּין בְּכָל־לֵיוֹת וּבֵין
 בְּפִרְטוּיּוֹת, בֵּין בְּרוּחָנִיּוֹת וּבֵין בְּגִשְׁמִיּוֹת, כַּאֲשֶׁר
 נִרְאָה בְּחוּשׁ מַה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ, כִּי אֵינוֹ
 דּוּמָה מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בַּיּוֹם הַזֶּה לְמַה שְׁעֵבֵר עָלָיו
 אֶתְמוֹל אוֹ שֶׁלְשׁוֹם וְכוּ', וְכֵן אֵינוֹ דּוּמָה מַה שְׁעֵבֵר
 עָלָיו בְּשָׁעָה זוֹ לְמַה שְׁעֵבֵר עָלָיו בְּשָׁעָה זוֹ, כִּי יֵשׁ
 בְּכָל אָדָם כָּל מִינֵי שְׁנוּיִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה
 מִמָּשׁ, וְכִמוֹ שֶׁהוּא אֶצְלוֹ בְּפִרְטוּיּוֹת, כֵּן יֵשׁ אֶצְלֵךְ כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל־לֵיוֹת, שֵׁשׁ שְׁנוּיִים גְּדוֹלִים בְּעוֹלָם,
 שְׁשֵׁם מִשְׁתַּנִּים הַרְבֵּה דְבָרִים בְּעוֹלָם — הֵן בְּעֵלְיָהּ
 וְהֵן בִּירִידָהּ, וְהֵן בְּחֻשָׁךְ וְהֵן בְּאוֹר, וְהַכֹּל מִפְּנֵי
 הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה
 שֶׁהָאָדָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֹמְרִי יִחַפֵּשׂ וַיִּבְקֹשׂ אַחֲרָיו,
 וְכַשְׁאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם אֵינוֹ מֵיֵאֵשׁ עֲצָמוֹ, אֶף-עַל-פִּי
 שְׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שְׁעוֹבֵר, אֲזוֹ זוֹכָה סוּף כָּל סוּף
 לְהַגְבִּיר אֶת הַרוּחָנִיּוֹת עַל הַגִּשְׁמִיּוֹת, וְנִמְשָׁךְ אֵלָיו

יתברך, ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לא לפל
 בדעתך כלל מכל השנויים שעוברים עליך בכל יום
 ובכל שעה, הנה אתה בוער אל רוחניות, והנה
 אתה נמשך אל הגשמיות, כי עליך לקבל רמזים
 ממנו יתברך, כי הוא יתברך נמצא, ואין בלעדיו
 נמצא, והוא יתברך מצמצם את עצמו מאין סוף
 עד אין תכלית, ומרמז לאדם רמזים בכל פרט
 ופרט בזה העולם, כדי שיזכה להתקרב אליו
 יתברך, כי הוא יתברך מזמן לכל אדם מחשבה,
 דבור ומעשה בכל יום ויום ובכל שעה ושעה לפי
 הזמן ולפי המקום ולפי האדם, ומרמז לו בהם
 רמזים איך להתקרב אליו יתברך, ומי שזוכה
 להגדיל דעתו ולהעמיק מחשבתו בזה, להבין בכל
 יום ברמזים הקדושים האלה, על-ידי-זה לא די
 שהוא בעצמו ימצא סודות נוראים ונשגבים, כי
 באמת כל הבריאה היא כלה חכמה פלאית, כי אין
 אנו יכולים לתאר ולשער כלל את מעשיו יתברך,
 איך שמנהיג את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה
 מאד, אשר אם האדם יכניס את עצמו היטב
 ברמזים להבין את הרמזים שהקדוש-ברוך-הוא
 מרמז לו בכל פרט ופרט, על-ידי-זה דיקא יזכה
 להשיג השגות גדולות ונוראות בהשגת אלקותו

יִתְבַּרְךָ וּבַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא רַק זֶה, אֲלֵא עוֹד
 יִזְכֶּה לְקָרֵב אֲלֵפִים וְרַבּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו
 יִתְבַּרְךָ, כִּי בְּאֵמֶת יֵשׁ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל כַּחוֹת עֲצוּמִים
 לְקָרֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְהֶעֱקָר
 שְׂצָרִיף לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יִתְבַּרְךָ, וְלִידַע שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם
 אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם
 עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְהוּא מְצַמְצֵם
 אֶת עֲצָמוֹ מֵאֵין סוּף עַד אֵין תְּכֵלִית, וּבָא אֵלָיו
 וּמְרַמֵּז לוֹ רְמִזִּים בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, כִּדֵּי שְׂפִירוֹן אַחֲרָיו
 יִתְבַּרְךָ, אֲךָ רַב בְּנֵי-הָעוֹלָם אֵינָם זוֹכִים לְהַגִּיעַ אֶל
 הַצְּמִצּוּם הַזֶּה, שְׂאִינָם יְכוּלִים לְצַמְצֵם אֶת דַּעְתָּם
 לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל עַל הָרְמִזִּים שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְרַמֵּז לָהֶם, וְעַל-כֵּן הֵם נִתְרַחֲקִים לְגַמְרֵי, כִּי רַבּוּי
 הָאוֹר גּוֹרֵם שְׁבִירַת הַפְּלִים, וְהֵם נִשְׁפָּרִים לְגַמְרֵי
 וְנִתְרַחֲקִים עַל-יְדֵי-זֶה לְגַמְרֵי מִיְהֻדוּתָם, לֹא-כֵן
 הַחֲכָמִים הָאֱמִתִּיִּים הַמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בְּעַבּוּרוֹ
 יִתְבַּרְךָ, שֶׁהֵם מְסַלְּקִים אֶת חֲכָמָתָם וּבִינָתָם וְדַעְתָּם
 לְגַמְרֵי, וּמְכַנְיָסִים אֶת עֲצָמָם בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה,
 וְיוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל רְמִזַּת דֵּק שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְרַמֵּז לָהֶם, עַל-יְדֵי אֵיזָה אָדָם אוֹ עַל-יְדֵי אֵיזָה חַי
 אוֹ עַל-יְדֵי אֵיזָה צוּמַח, אוֹ עַל-יְדֵי אֵיזָה דוּמָם,

וְתַכְף-וּמְיֵד מִקְשָׁרִים אֶת זֶה אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
עַל-יְדֵי-זֶה הֵם מוֹצְאִים סוּדוֹת נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים אִיךְ
לְהַתְנַהֵג בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִיךְ לְהִנְהִיג אֶת עַצְמָם
בְּ"דֶרֶךְ הַחַיִּים", וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׂזוּכִים לְקָרֵב
אֶלְפִים וְרַבְבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִהְיוֹת גַּם בָּהֶם
אֶת הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִהְיוֹת בָּהֶם אֶת
הָאוֹר הַזֶּה כִּי טוֹב, וְלִהְנוֹת מִזֵּיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרֵךְ;
וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ
בְּתוֹךְ הַזְכָּרוֹן הַזֶּה — לְזָכֹר שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ נִמְצָא
אֶתְךָ וְאִין בְּלִעְדֵּיךָ יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְתִשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי
אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת מְקֻשָּׁר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר
זוֹהִי "דֶּרֶךְ הַחַיִּים", וְתִדְבֵּק מִחֲשִׁבְתְּךָ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי,
וְתִזְכֹּר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, אֲבָל אֶת זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה
אֱלָקִים, הַבַּעַל-דְּבָר מִתְאַחֵז דִּיקָא עַל הַצְּדִיקִים
הָאֱמִתִּיִּם הָאֵלּוּ, שְׂיִכּוּלִים לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת
אֲמִתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְעַמִּיד עֲלֵיהֶם רְשָׁעִים
אֲרוּרִים, נוֹאֲפִים כְּכִלְבִּים הַחוֹלְקִים עֲלֵיהֶם, לְמַעַן
יִתְרַחֲקוּ מֵהֶם עִם יִשְׂרָאֵל, כִּי הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּם
הַזּוֹכִים לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְשִׁיגִים אֶת
רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ מְכָל דְּבָר, וְזוֹכִים
לְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם חַדוּשִׁים חֲדָשִׁים, הֵם מְגַלִּים
וּמְפָרְסְמִים לְעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְהֵם

אֲשֶׁר זֹכִים לְקָרֵב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהֵם
אֲשֶׁר זֹכִים לְבַטֵּל אֶת כָּל הַהִסְתָּרוֹת וְהַהֶעֱלָמוֹת
וְהַכְּסוּיִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן לֹא בַחֲנָם הִבְעַל-
דָּבָר בְּעֵצְמוֹ מִקִּים עֲלֵיהֶם אֶת שְׁלוּחָיו, וּמְדַבְּרִים
עֲלֵיהֶם כָּל דָּבָר אָסוּר, לְמַעַן יִתְרַחֲקוּ מֵהֶם בְּנֵי-
אָדָם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִוָּכְלוּ לְהִחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה, וּלְקָרְבָם
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ; וְעַל-כֵּן בֵּין תְּבִין, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵהַ
לְפָנֶיהָ, וּבְמָקוֹם שֶׁתִּשְׁמַע שְׂמֵדַבְּרִים עַל אֵיזָה צַדִּיק
אֲמַתִּי, תִּדַע שֶׁעָלֶיךָ לְמָסוֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִתְקַרֵּב דוֹקָא
אֶל הַצַּדִּיק הַזֶּה, כִּי דוֹקָא הוּא יָכוֹל לְעֹזֵר לָךְ,
וּבְפֶרֶט שֶׁכָּבֹר נִתְעוֹרְרָתָ עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה
כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהַחֲיִיתָ אֶת
עֵצְמְךָ עִם דְּבוּרָיו, וְכֵן זְכִיתָ לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה עַל-יְדֵי דְבוּרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְעַל-יְדֵי
שִׁיחוֹתָיו וְעִבּוּדָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ
לְגַלוּת וּלְפָרְסָם אֶת אֲמַתּוֹת מְצִיאֹתָיו יִתְבָּרֵךְ; וְעַל-כֵּן
רְאֵה, אֶהוּבֵי בְנֵי הַיָּקָר, לְהִחְזִיק מֵעַמָּד, וְלִהְיוֹת מְקָרֵב
אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, שְׂאֹז גַּם אַתָּה תִּזְכֶּה לִילֶךְ בְּ"דָרָךְ
הַחַיִּים", וּלְצַמְצֵם אֶת מַחְךָ, וּלְהַבִּין וּלְהַשְׁפִּיל אֵיךְ
שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מְרַמֵּז לָךְ רְמִזִּים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ; אֲשֶׁרִי לָךְ, אִם תִּחְזַק בְּדַעְתְּךָ דְּבוּרִים אֵלָיו,
שְׂאֹז תִּוָּכַל לְהִחְזִיק מֵעַמָּד בְּכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ,

וְיִהְיֶה טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, וְתִלְךְ בְּ"דֶרֶךְ הַחַיִּים",
וְתִהְיֶה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַכְלִית הַדְּבָקוֹת.

ז.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי עֵקֶר עֲבוּדַת
הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא רַק כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה
לְהַכְלִיל בְּאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׁזֶה עֵקֶר
הַתַּכְלִית, וְזֶה עֵקֶר תַּעֲנוּג הָעוֹלָם הַבָּא — לְהַמְשִׁיךְ
עַל עֲצָמוֹ עֲרֵבוּת, יְדִידוּת, זִיו, חִיוּת אֱלֻקוּתוֹ
יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֹהוּ "דֶּרֶךְ הַחַיִּים" הָאֲמִתִּית, כִּי בְּלֹא
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין שׁוּם חַיִּים, כִּי הוּא הַנוֹתֵן
חַיִּים, וְהוּא הַמְּשִׁיךְ חַיִּים, וְהוּא מְחִיָּה וּמְהַיָּה
וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְעַל-כֵּן עֵקֶר עֲבוּדַת
בֵּר יִשְׂרָאֵל צְרִיכָה לְהִיּוֹת רַק לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל
הַחַיִּים הַנִּצְחִיִּים הָאֵלוֹ, אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְזֶה,
כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂמִבְרָרִים אַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת שָׁבוּ, כִּי
בְּכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ אַרְבַּעַת יְסוּדוֹת: אֵשׁ רוּחַ, מַיִם,
עָפָר, וְהוּא כְּלוֹ רַע, וְהוּא צָרִיךְ לְזַכֵּךְ עֲצָמוֹ וּלְבָרֵר
אֶת הַטוֹב מִהָרַע, עַד שְׂיִהְיוּ אֶצְלוֹ אַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת
מְזוּכָּכִים וּמְבָרָרִים, שְׂאֵז יִזְכֶּה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ
לְגַמְרֵי אֵל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ

וּמִטְהָר עֲצָמוֹ, וּמְזַכֵּךְ אֶת אַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת שְׁלוֹ:
 אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַשְׁגֵּת
 הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹכָה לָבוֹא אֶל בְּטוּל אָמֶת,
 שֶׁהוּא בְּטוּל וּמְבַטֵּל לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ
 הוּא, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר "דָּרֶךְ הַחַיִּים" — לְהַמְשִׁיךְ עַל
 עֲצָמוֹ עֲרֵבוּת, יְדִידוּת, זִיו, חַיּוּת אֱלֻקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
 וְאִזּוֹכָה לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וַיַּעַן כִּי לֹא כָּל אֶחָד
 יְכוּל לְזַכּוֹת לְזֶה, כִּי עוֹבְרִים יָמִים וְשָׁנִים רַבּוֹת, עַד
 שְׁיִזְכָּה לְזַכֵּךְ וּלְטַהֵר אֶת אַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת שְׁבוֹ —
 אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר, כִּי בְּכָל אָדָם בּוֹעֵר הַכַּעַס
 וְהַרְצִיחָה שְׂבָאִים מֵהָאֵשׁ, וּמִפְּטָט כָּל מִינֵי דְבוּרִים
 בְּטָלִים וְכָל מִינֵי דְבוּרִים אֲסוּרִים: לְשׁוֹן-הָרַע
 וְרַכִּילוּת, הַבָּאִים מֵרוּחַ, וּמִתְאַוָּה לְכָל מִינֵי תְּאוּוֹת
 רַעוּת הַבָּאוֹת מִמֵּיִם, וְהוּא שְׂרוּי בְּעֲצָבוּת וּבְדַכְּאוֹן
 הַנִּמְשָׁכִים מֵעָפָר, כִּי אַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת הֵם כְּלָם
 רַעִים, וְצָרִיכִים לְזַכְּכֶם עַד שְׂיִתְהַפְּכוּ לְהִיּוֹת כְּלָם
 טוֹבִים, אֶךְ מֵאַחַר שֶׁלֹּא כָּל אֶחָד יְכוּל לְזַכּוֹת לְזֶה
 תִּכְרַךְ-וּמְיָד, מִחֲמַת רַב הַתְּגַבְּרוּת הַגִּשְׁמִיּוֹת וְהָעֵבִיּוֹת
 שֶׁנִּכְנָסוֹת בּוֹ, לְזֹאת עָלְיוֹ לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק
 הָאֱמֶתִי, שֶׁכָּבֵר זָכָה לְזַכֵּךְ וּלְבָרֵךְ אֶת אַרְבַּעַת
 הַיְסוּדוֹת שְׁלוֹ, עַד שֶׁהוּא עָנוּ בְּתַכְלִית הָעֲנוּהָ וְהוּא
 בְּטוּל וּמְבַטֵּל לְגַמְרֵי לְאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שְׂאִזּוֹ עַל

יָדוּ גַם הוּא יִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֶת הַחַיִּים
הָאֲמִתִּיִּים, הַחַיִּים הַנִּצְחִיִּים הָאֵלֹהִים; וְעַל-כֵּן רְאֵה,
אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִתְקַרֵּב בְּעֲצָמְךָ אֶל הַצַּדִּיק
הָאֲמִתִּי שֶׁבְדוֹר הַזֶּה, וּתְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
שֶׁתִּזְכֶּה לְמַצֵּא אוֹתוֹ, אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ גַם-כֵּן כַּחוֹת
לְהַגְבִּיחַ וּלְהַעֲלוֹת גַּם אוֹתְךָ, וּלְזַכֶּךָ וּלְטַהֵר גַּם
אוֹתְךָ מֵאַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת שֶׁלְּךָ, וְתִזְכֶּה גַם אֶתְּךָ
לְהִיּוֹת כְּלִי לְהַמְשִׁכַת זֵיו, חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְאִם תִּזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, אֲזַי תִּרְאֶה
אֵיךְ שֶׁתִּגִּיעַ אֶל "דֶּרֶךְ הַחַיִּים"; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזֹּכֵה לְמַצֵּא
אֶת הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי שֶׁבְדוֹר הַזֶּה, וּמִתְקַרֵּב אֵלָיו
וּמִקְבֵּל אֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב, שְׂאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים;
אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא!

ח.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר עֵקֶר
עֲבוּדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא כְּדֵי שֶׁיִּזְכֶּה לְהַכְלִיל
בְּאוֹר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר הַתְּכֵלִית,
וְזֶה עֵקֶר תַּעֲנוּג הָעוֹלָם הַבָּא, וְהָאָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּץ
תָּמִיד לְהִתְעַלּוֹת וּלְהַגִּיעַ אֶל הַתְּכֵלִית הַזֶּה — לְהִיּוֹת
דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה לְפָנָיו מְרֵאָה עֵינָיו,

כִּי אִם אֲמַתֵּת מְצִיאֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן לֹא יִשְׁמַע מְשׁוֹם
 דְּבַר רַק אֲמַתֵּת מְצִיאֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן לֹא יִרְיַח
 מְשׁוֹם דְּבַר רַק אֲמַתֵּת מְצִיאֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִהְיֶה
 כָּל-כֶּף דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁכָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה
 שְׁנוּשָׁם יִהְיֶה נוֹשֵׁם רַק אֱלֻקוֹת, וְכֵן הַדְּבוּר שְׂיִהְיֶה
 כָּל-כֶּף דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁשְׂשִׁידְבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם
 יִדְבֵּר אֲזִי עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה
 לְזִכְרָךְ אֵת עֲצֻמוֹ כָּל-כֶּף, אֲזִי אֵין לְפָנַי מַרְאֵה עֵינָיו,
 כִּי אִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצֻמוֹ, וְזֶה תְּכַלִּית הַטּוֹב
 שְׂאָדָם צָרִיךְ לְזִכּוֹת לְזֶה בְּזֶה הָעוֹלָם; וְעַל-כֵּן רְאֵה,
 אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהַשְׁתַּוְּקֵק לְהַגִּיעַ אֶל דְּבַר זֶה,
 וְזֶה עֵקֶר "דֶּרֶךְ הַחַיִּים" הָאֲמַתִּית בְּזֶה הָעוֹלָם, וְרַק זֶה
 נִקְרָא חַיִּים, וְכָל מֵה שֶׁתִּכְנִיס אֶת עֲצֻמְךָ בְּעֵנִין הַזֶּה
 — לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה
 לְעֵבֶר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְעוֹד בְּחַיִּיךָ בְּעוֹלָם
 הַזֶּה בְּתְכַלִּית הָעֵבִיּוֹת וְהַגְּשָׁמִיּוֹת, כְּכֹר תִּרְגִּישׁ חַיִּי
 הָעוֹלָם הַבָּא, אֲבָל עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְזִכּוֹת
 לְזֶה, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַהִתְקַרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמַתִּי
 שְׁבִדוֹר הַזֶּה, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ, עַד
 שֶׁתִּזְכֶּה לְמַצָּא אוֹתוֹ, וְכָל זְמַן שֶׁלֹּא תִמְצָא צַדִּיק
 הַמְּדַבֵּר מִדְּבָרִים אֵלּוּ, תִּדַּע שֶׁעַדִּין לֹא מְצָאתָ אֶת
 הַצַּדִּיק הָאֲמַתִּי, כִּי רַק זֶה עֵקֶר דְּבוּרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק

הָאֲמֵת — לְדַבֵּר רַק מֵאֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְיוֹת בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַבְּרוּרָה וְהַמְּזֻכָּת, כִּי הַצַּדִּיק הָאֲמֵת מְעַמִּיד תְּלִמִּידִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר גַּם הֵם מְעַמִּידִים תְּלִמִּידִים אַחֲרָיו, וְהַתְּלִמִּידִים הָאַחֲרִים גַּם-כֵּן מְעַמִּידִים תְּלִמִּידִים נֹסְפִים, וְהַכֹּל כְּדֵי לְגַלוֹת אֶת אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶה עָקֹר תְּכֵלִית הַטּוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם; אֲשֶׁר מִי שְׁזוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, שִׁיחֲדִיר גַּם בּוֹ אֶת הַיְדִיעוֹת הָאֵלֶּה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ט.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וּבְכָל פַּעַם נִשְׁפָּחַת מִמֶּנּוּ אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁנוּפֵל וּמִתְלַכֵּךְ בְּכָל מִינֵי לְכוּכִים, אֲשֶׁר כָּל זֶה מִסְתִּיר מִמֶּנּוּ אֶת "דָּרֵךְ הַחַיִּים" הָאֲמֵתִית, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁכָל-כֶּף נִסְתַּבְּכוּ בְּסִבּוּכִים גְּמוּרִים, וְנִתְרַחֲקוּ כְּמוֹ שֶׁנִּתְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְכִשְׁזוֹכִים לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, אִז הַצַּדִּיק יִכּוֹל לְהַחֲזִירָם בְּתִשׁוּבָה אֲמֵתִית, עַד שֶׁגַם הֵם יִזְכוּ

לַעֲלוֹת מִמְּקוֹמָם הַמְּגֻשָּׁם וְהַמְטַנָּף וְהַמְזוּהָם, לְקַדֵּשׁ
 וּלְטַהֵר אֶת עַצְמָם, עַד שְׁגַם הֵם יִהְיוּ נֹעֲשִׂים כְּלִים
 לְהַמְשִׁכַת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי בְּאַמַת מִיּוֹם שֶׁבָרָא
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שְׁתֵּהִיָּה לוֹ
 דִּירָה בַּתְּחִתּוֹנִים, כִּי כָּף הָיָה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבְרִיאת
 עוֹלָמוֹ, שֶׁדִּיקָא בְּזוֹ הָאָרֶץ הַגְּשָׁמִית בְּתַכְלִית
 הַגְּשָׁמִיּוֹת, שֶׁם דִּיקָא יִמְשִׁיכוּ הַצְּדִיקִים אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ לְמַטָּה, עַד שְׁתֵּהִיָּה נִכְלָלַת גְּשָׁמִיּוֹת הַמְּקוֹם
 דִּיקָא אֶל לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם, שְׁיִהְפְּכוּ אֶת הַגְּשָׁם
 לְרוּחָנִי וְהַחֲשֵׁף לְאוֹר גָּדוֹל, וְזוֹ כָּל מַעְלַת הַצְּדִיקִים
 שֶׁכָּבֵר זָכוֹ לְמָה שֶׁזָּכוּ עַד שֶׁהֵם נִכְלָלִים לְגַמְרֵי בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, כִּי הֵם עָבְדוּ עַל עַצְמָם יָמִים וְשָׁנִים, עַד
 שֶׁקִּדְּשׁוּ וְזָכְרוּ אֶת עַצְמָם מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה עָלוּ
 וְנִתְעָלוּ בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וְהֵם אוֹחֲזִים תָּמִיד בְּכִסֵּא
 הַכְּבוֹד, שֶׁהֵם שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהֵם לְמַעְלָה
 מִהַמְּקוֹם וּלְמַעְלָה מִהַזְּמַן; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה
 לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, שְׂאֹז גַּם הוּא יִזְכָּה לְהַכְּלִיל בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ; וְלָכֵן, אֶהְיֶיבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אַף שֶׁכָּבֵר נִפְלְתָ
 בְּמְקוֹם שֶׁנִּפְלְתָ וְנִתְלַכְלַכְתָּ בַּמָּה שֶׁנִּתְלַכְלַכְתָּ, עַד
 שֶׁהִגַּעְתָּ לְמְקוֹם שֶׁהִגַּעְתָּ, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן, אֲשֶׁר אֵין
 שְׂקוּיָן, תְּעוּב וְזִיזְהָמָה שְׂלֵא נִפְלְתָ לְשָׁם, עִם כָּל זֹאת
 אֲסוּר לָךְ לְהִתְיַאֵשׁ כָּלֵל, רַק עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אִם

תִּתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וּבְפֶרֶט אֶל הַצַּדִּיק
הָאֲמִתִּי שְׁבַדוֹר הַזֶּה, עַל-יְדֵי-זֶה גַם אַתָּה תִּזְכֶּה
לְהַכִּיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִזְכֶּה לְעֲלוֹת מִמְּקוֹמְךָ אֶל
לְמַעְלָה מִהַמָּקוֹם וּלְמַעְלָה מִהַזְּמַן, וְגַם אַתָּה תִּזְכֶּה
לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ עֲרֵבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו, חַיּוֹת
אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הָעֶקֶר אֶל תִּתְיַאֵשׁ כָּלֵל, וְאַף שְׁבִין
כֶּף וּבִין כֶּף אַתָּה תּוֹעֵה בְּדֶרֶךְ, וְאִי אֶפְשָׁר לְךָ לְמַצֵּא
אֶת "דֶּרֶךְ הַחַיִּים", עֲשֵׂה זֹאת, אִיפּוֹא, בְּנִי, וְתַחֲפֹשׂ
אֲחֵר הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי שְׁבַדוֹר הַזֶּה, וְדִיקָא עַל יְדוֹ
תִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל "דֶּרֶךְ הַחַיִּים" הָאֲמִתִּית, וְאַף
שֶׁתִּשְׁמַע לְדַבֵּר כָּל דָּבָר אֲסוּר עַל הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי
שְׁבַדוֹר הַזֶּה, תִּדַע שֶׁהַכֹּל בְּשִׁבְלֶךָ, כִּי רוֹצִים לְנִסּוֹת
אוֹתְךָ, אִם תִּחְזִיק מֵעַמּוּד וְאִם בְּאֲמִתִּי תִּדְלַג וְתִקְפֹּץ
עַל הַכֹּל, וְאִז תִּצְלִיחַ דִּרְכְּךָ; עַל-כֵּן מְאֹד אֲבַקֵּשׁ
מִמְּךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, שֶׁתִּחְזֹק אֶת עֲצֻמְךָ לְחַפֵּשׂ
עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְמַצֵּא אֶת הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי שְׁבַדוֹר הַזֶּה,
וְאִז תִּזְכֶּה לְהַכִּיל בְּחֵי הַחַיִּים; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה
לְמַצֵּא אֶת הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי שְׁבַדוֹר הַזֶּה, שְׁיֵאִיר בּוֹ
אוֹר כְּזֶה, עַד שֶׁגַם הוּא יִזְכֶּה לְהִיּוֹת כְּלִי לְהַשִּׁיג
רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ; אֲשֶׁרִי לוֹ כְּזֶה וְאֲשֶׁרִי לוֹ

בְּכָא !

י.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר שְׁלֵמוֹת
הַחַיּוֹת שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא — שֶׁבְּכָל יוֹם
מִיָּמֵי חַיָּו תִּתְחַזֵּק אֲמוּנָתוֹ בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁעַל-יַד־זֶה
יִתְחַדֵּשׁ מַחוּ וְדַעְתּוֹ בְּכָל יוֹם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, בְּסוּד:
חֲדָשִׁים לְבִקְרִים רַבָּה אֲמוּנָתְךָ (אֵיכָה ג, כג), כִּי רַק
זֶה נִקְרָא חַיִּים, כִּי הַחֲכָמָה תִּחְיֶה אֶת בְּעַלְיָהּ (קִהְלֹת,
ז, יב) וְצָדִיק בְּאֲמוּנָתוֹ יִחְיֶה (חֲבִקוּק ב, ד), הֵינּוּ כִּי זֶה
עָקֹר עֲבוּדַת הַצְּדִיקִים, שְׁמִימֵי קִטְנוּתָם הֵם
מִחֲפָשִׁים אַחַר בּוֹרֵא הָעוֹלָם, וּמִשְׁתּוֹקֵקִים לְהַשְׁיֵג
אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכָל-כֶּף נִכְנָסִים בְּזֶה,
עַד שֶׁכָּל מַחְשַׁבְתָּם וּרְאִיתָם וּשְׂמִיעָתָם וְדַבּוּרֵיהֶם
וּמַעֲשֵׂיהֶם הוֹלְכִים רַק בְּכוּוֹן זֶה — לְהַגִּיעַ לְהַשְׁגַּת
אֲמִתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכָל מֵה שְׂמִכְנִיסִים אֶת
עַצְמָם בְּזֶה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעוֹבְדִים עַל עַצְמָם,
וְנֹעֲשִׂים כְּלִי לְהַמְשִׁכַת אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל-יַד־זֶה
בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן כָּל יוֹם וְיוֹם הֵם מִתְחַדְּשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
חֲדָשׁוֹת, וּבָאִים לְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּכַחֲם
לְהַחֲזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֱלֹוֵי יִתְבַּרֵךְ, לוֹלִי
הַסֵּמ"ך-מ"ם וְכַת דִּילִיָּה הַמַּעֲכָבִים בְּעֵדָם, הָיוּ
יְכוֹלִים לְהַחֲזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּתִשׁוּבָה אֱלֹוֵי
יִתְבַּרֵךְ, עַל-יַד־גְּדֹל הַגִּלּוּיִים שְׂמִגְלִים לְכָל הָעוֹלָם

כְּלוּ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמַחְדִּיר "דָּרֵךְ
הַחַיִּים" הָאֲמַתִּית; וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְדַעַת, אֶהוּבִי, בְּנֵי
הַיָּקָר, כִּי הִבְחִירָה בְּיָדֶיךָ, אִם תִּתְחַבֵּר אִתָּה גַם-כֵּן
אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת וְאֲנָשָׁיו הָאֲמַתִּיים, וְתִמְסֹר אֶת
נַפְשְׁךָ לְשֹׁמֵשׁ, וְתִהְיֶה כְּרוּךְ אַחֲרֵיהֶם, עַל-יְדֵי-זֶה
גַּם אִתָּה תִזְכָּה סוּף כָּל סוּף לְצֵאת מִהַבּוֹץ
וּמִהַלְכוּת וּמִהַזְהָמָה שֶׁנִּפְלְתָ וְנִתְלַכְלַכְתָּ שָׁם,
וְתִזְכָּה גַם-כֵּן לְהִיּוֹת כְּלִי לְהַמְשִׁכַת אֹר עֲרֵבוּת, זִיו
שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ; אֲבָל עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי יִהְיוּ לְךָ
הַרְבֵּה נִסְיוֹנוֹת, כִּי בְּרָגַע שֶׁתִּרְצֶה לְהִתְקַרֵּב אֶל
הַצְּדִיק הָאֲמֵת וְאֲנָשָׁיו, תִּשְׁמַע לְדַבָּר עֲלֵיהֶם כָּל דָּבָר
אֲסוּר וִירְחִקוּךָ מֵהֶם, עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל זֶה חֲטָאִיךָ
וְעוֹנוֹתֶיךָ מְדַבְּרִים, כִּי כִּשְׂאָדָם חוּטֵא וּבִפְרָט
בְּפִגְמֵי הַבְּרִית, נִתְקַלְקַל מֵחוּ וְלָבוּ נִתְעַקַּם לְגַמְרֵי,
וּמֹלִיד מִשְׁחִיתִים וְשָׂדִים וְרוּחוֹת הַמְתַּלְבְּשִׁים
בְּבְנֵי-אָדָם, וְהֵם הֵם הַמְדַבְּרִים נֶגֶד הַצְּדִיקִים
הָאֲמַתִּיים וְאֲנָשֵׁיהֶם לְבָלִי לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, וְעַל-כֵּן
רְאֵה מָה לְפָנֶיךָ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִם אִתָּה רוּצָה
לְזַכּוֹת לְ"דָרֵךְ הַחַיִּים" הָאֲמַתִּית, רְאֵה לְהַכִּיר אֶת
מְקוֹמְךָ וְלִידַע אֵיךָ שְׂאִתָּה פָּגוּם, וְאֵיךָ שֶׁתִּלְכְּלַכְתָּ
יָמִים וְשָׁנִים, וְאִם מְסִיתִים וּמְדִיחִים אוֹתְךָ לְדַבָּר עַל
הַצְּדִיקִים הָאֲמַתִּיים וְאֲנָשֵׁיהֶם וְתִלְמִידֵיהֶם, תִּדַע,

שְׁאֵלוּ עוֹנוֹתֶיךָ הַמְתַּלְבְּשִׁים בְּאֵלוּ הַמְסִיתִים, וְאִם
 תִּהְיֶה חֶזֶק בְּזֶה, אֲזוּ תִרְאֶה נִפְלְאוֹת רַבּוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה
 עִמָּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַעֲקֵר תִּתְחִיל בְּעֲצֻמָּךָ
 לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתִרְגְּלֵל עֲצֻמָּךָ לְדַבֵּר אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שֶׁאַתָּה רְגִיל בָּהּ, וְתִבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרַךְ שְׂיַחֲוֶם וִירַחֵם עָלֶיךָ וַיִּמְשִׁיךְ עָלֶיךָ כְּלִים
 לְהַשִּׁיג אֹרֹךְ יִתְבָּרַךְ, וְאֲזוּ עַל-יְדֵי רַבּוּי תִּפְלֶה
 וּבִקְשָׁה, תִּזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֵת שֶׁבְּדוֹר
 הַזֶּה וְאֵל אֲנָשָׁיו הָאֲמִתִּים, שְׂגֵם הֵם יִקְרְבוּךָ, וְתִזְכֶּה
 לְהַעֲשׂוֹת כְּלֵי לְהַמְשִׁכַת הַשְּׂכִינָה, עַד שֶׁהַשְּׂכִינָה
 תִּשְׁרָה בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, וְיִהְיֶה לְבָבְךָ קֶזֶז לְשְׂכִינַת עֲזוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְתִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, וְתַעֲבֹר אֶת
 זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם וּבְכֹל יוֹם וַיּוֹם תִּתְחַדֵּשׁ בְּאַמוּנָה
 הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמַחֲזִין זָכִים וְהַשְּׂגוֹת חֲדָשׁוֹת
 בְּכָל פַּעַם; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנִּים אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ
 בְּתוֹךְ לְבוֹ וְחוּזֵר עָלֵיהֶם תָּמִיד, שְׂאֲזוּ זוֹכָה לְחֹזֵר
 בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִזְכֶּה לְהִגִּיעַ
 אֶל "דֶּרֶךְ הַחַיִּים" הָאֲמִתִּית, וַיִּכְלֵל בְּחַי הַחַיִּים עוֹד
 בְּחַיָּיו בְּעֶלְמָא הַדִּין, עַד שֶׁיָּבֹא הַיּוֹם שֶׁיִּצְטָרֵךְ
 לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, שְׂאֲזוּ יִכְלֵל בְּעוֹלָם שְׂכָלוֹ חַיִּים;
 אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבֹא!
 תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!